

Suomen Liikunta ja Urheilu
Radiokatu 20
00093 SLU
puh. (09) 348 121

TALKOOTYÖ

Käytännön seuratyössä tulee usein vastaan tilanne, jossa lasten vanhemmat asettavat talkootyön tai tukijoiden hankinnan edellytykseksi rahan ohjaamisen heidän oman lapsensa hyväksi. Se ei ole lain mukaan mahdollista ilman veroseuraamuksia. Vanhemmille on hyvä kertoa talkootyön periaatteet ennen työn aloittamista ja samalla motivoida heitä yleishyödylliseen työhön. Yleishyödyllisen seuratyön keskeinen ideahan on tarjota mahdollisuus liikuntaan mahdollisimman monille, myös heikommassa asemassa oleville lapsille, joiden omat vanhemmat eivät lastaan pysty tukemaan.

Verohallitus on antanut ohjeet talkootyön verotuksesta.

Verottomalle talkootyölle on asetettu seuraavat ehdot:

1. Talkootyöstä maksettava korvaus voi olla veroton vain rekisteröidylle, yleishyödylliselle yhdistykselle.
2. Talkootyöstä saatava hyöty on jaettava laajemmalle piirille kuin työn suorittajille. Työn suorittajat eivät voi korvamerkitä hankkimiaan varoja omaan käyttöönsä. Henkilökohtaisen talkootyön määrän perusteella ei siis voi myöntää alennuksia tai vapautuksia esimerkiksi matka- ja harjoitusmaksuista. Matka- ja harjoitusmaksujen tulisi olla samat kaikille tai mahdollinen hintaero ei saa johtua ainakaan osallistumisaktiivisuudesta talkootyöhön tai muuhun varainhankintaan. On kuitenkin katsottu, että joukkue tai lajijaosto voi pääseuran päätöksellä ja sen valvonnan alaisena kerätä varoja oman toimintansa pyörittämiseksi.
3. Talkootyö ei ole työ, joka tehdään työnantajan johdon ja valvonnan alaisena. Toimeksiantaja ei esimerkiksi saa nimetä tai hyväksyä talkooväkeä. Työ ei saa olla sellaista, joka muuten tehtäisiin toimeksiantajan omilla työntekijöillä. Verottaja katsoo, että talkootyö ei saa edellyttää mitään erityistä ammattitaitoa.
4. Talkootyö on luonteeltaan tilapäistä. Jatkuva, pitkäaikainen toimeksianto viittaa yleensä muuhun kuin verottomaan talkootyöhön. Kyseessä on tällöin seuran elinkeinotoiminta. Omaan lajiin välittömästi liittyvä talkootyösopimus voi olla pitkäaikainenkin. Esimerkiksi hiihtoseura voi talkootyönä hoitaa kunnan hiihtolatuja pitkälläkin sopimuksella.
5. Talkootyö ei saa olla elinkeinotoimintaa. Pitkäaikainen, jatkuva ja laaja talkootyö saatetaan lukea verotettavaksi elinkeinotoiminnaksi. Lisäksi työpalvelut tai tavaroiden myynti saattavat kilpailla yritysten tarjoamien palvelujen kanssa ja siten toimintaa voidaan joissain tapauksissa kilpailuneutraalisuussyistä pitää elinkeinotoimintana.

ELINKEINOTULOVEROTUS

Yleishyödyllisten yhteisöjen elinkeinotulon käsite on muotoutunut oikeuskäytännön kautta, koska tarkkaa määritelmää ei löydy säädöksistä. Elinkeinotoiminnalle on tyypillistä:

- voiton tavoittelu, ansiotarkoitus
- itsenäisyys
- jatkuvuus
- suuntautuminen ulospäin rajoittamattomaan tai ainakin laajahkoon rajattuun henkilökuntaan
- taloudellisen riskin olemassaolo.

Lisäksi urheiluseurojen toiminnassa on kiinnitetty huomiota ainakin seuraaviin tekijöihin:

- toiminnan harjoittamisen muotoon
- toiminnan laajuuteen ja suureen liikevaihtoon
- palkattuun henkilökuntaan
- tapahtuuko toiminta kilpailuolosuhteissa.

Kaikkien tunnusmerkkien ei tarvitse täyttyä, kun toiminta voi olla elinkeinotoimintaa.

Provisioperusteinen myynti (esim. ilotulitteet)

Provisioperusteista ilotulitteiden myyntiä on verotuskäytännössä pidetty elinkeinotoimintana. Toiminta suuntautuu rajoittamattomaan joukkoon, sisältää taloudellisen riskin, tapahtuu kilpailuolosuhteissa, on itsenäistä ja ilotulitteiden myyntiaikana tapahtuvana jatkuvaa. Ilotulitteiden myynti ei välittömästi palvele seuran yleishyödyllistä toimintaa.

Kausijulkaisut ja turnausjulkaisut

Joukkueet ovat tehneet kausijulkaisuja ja turnausjulkaisuja, joihin on kerätty mainoksia ja näin katettu joukkueen toiminnan menoja. Mainosten määrä on ollut noin 50 prosenttia sivumäärästä. Turnausjulkaisu käsittää turnausohjelman ja kausijulkaisut runkosarjan ottelut, joukkueen ja pelaajien esittelyjä sekä jonkin verran toiminnan esittelyä. Turnausjulkaisuja on jaettu turnausten aikana vierasjoukkueille ja pelaajien lähipiirille. Kausijulkaisuja on jaettu yhteistyökumppaneille, pelaajille ja heidän lähipiirille.

Jäsenlehtien ja muiden seuran toimintaa välittömästi palvelevien julkaisujen tuottamaa tuloa ei pidetä elinkeinotulona, jos julkaisu palvelee välittömästi seuran yleishyödyllistä tarkoitusta ja julkaisua tehdään ensisijassa asiasisältönsä vuoksi eikä vain kerätä varoja seuralle. Laaja myynti muille kuin jäsenille ja suuri mainostulo suhteessa kokonaistuottoon muuttaa julkaisun statuksen elinkeinotoiminnaksi.

Muuna toimintaa välittömästi palvelevana julkaisuna verotuskäytännössä on pidetty myös Internet-kotisivuja.

Tavaramyynti

Joukkueet ovat tehneet varainhankintaa muun muassa myymällä wc- ja talouspapereita, pesuaineita, makeisia sekä sammutuspeitteitä, yhteensä edellä mainittujen tavaroiden myynti kaudella 2008–2009 on ollut noin 43 000 euroa. Myyntikatetta tuotteiden myynnistä seuralle on jäänyt noin 30 prosenttia myyntihinnasta. Myyntihinnat ovat vähän korkeampia kuin vastaavat tuotteet marketeista ostettuina.

Urheilutapahtumien yhteydessä tapahtuvasta myynti- ja tarjoilutoiminnasta saatu tulo ei ole elinkeinotuloa järjestävälle seuralle. Verotonta talkootyötä, jos talkootyön kriteerit täyttyvät, on myös korvaus, jonka järjestävä seura maksaa toiselle yleishyödylliselle yhdistykselle urheilutapahtumien yhteydessä tapahtuvasta myynti- ja tarjoilutoiminnan työpalvelusta.

Sen sijaan seuroille tyypillinen keksien, makeisten, talous- ja wc-paperien myyntitoiminta on lähtökohtaisesti elinkeinotoimintaa. Myyntiä ei kuitenkaan ole pidetty yleishyödyllisen yhdistyksen elinkeinotoimintana, jos myyntitoiminta on satunnaista, se tapahtuu talkootyönä ilman vakituista myyntipistettä, myynti kohdistuu jäsenistöön ja sen lähipiiriin sekä toiminta on suhteellisen pientä.

Talkootyö

Verolainsäädännössä ei ole erityistä talkootyön määritelmää, vaan asia arvioidaan kokonaisuutena tapauskohtaisesti. Verotonta talkootyötä voi olla ainoastaan perinteinen talkootyö sekä tietyin edellytyksin rekisteröidyn yleishyödyllisen yhdistyksen hyväksi tehty työ. Tällöin työstä saatavan hyödyn on ohjauduttava yhdistyksen sääntöjen tarkoituksenkälän mukaiseen toimintaan.

Kun työtä tehdään yhdistyksen nimissä korvausta vastaan ulkopuolisen toimeksiantajan lukuun, ratkaistaan tapauskohtaisesti, onko kyseessä verovapaa talkootyö vai tekijälleen veronalainen palkkatyö, josta saadun korvauksen työntekijä lahjoittaa yhdistykselle. Tällöin kiinnitetään huomiota suorituksen saajan statukseen rekisteröitynä

yleishyödyllisenä yhdistyksenä, työn keston ja luonteeseen sekä siihen tehdäänkö työ työn teettäjän johdon ja valvonnan alaisena.

Verotuskäytännössä verottomana talkootyönä on pidetty luonteeltaan tilapäistä, selvästi rajatun tehtävän suorittamista, joka ei vaadi erityistä ammattitaitoa. Jatkuva tai pidempiaikainen toimeksiantosuhde viittaa yleensä siihen, ettei kysymys voi olla talkootyönä pidettävästä toiminnasta. Erityisesti pitkäkestoisia tai jatkuvia työsuorituksia, joiden tulos tulee suoraan kilpailutilanteessa toimivalle toimeksiantajalle, voidaan pitää tällaisina. Näitä ovat esim. erilaiset aliurakoinnit, muuttotoiminta, jatkuvat pakkaus-, jakelu- ja postitustyöt sekä rakennusalan urakointi.

Jatkuva toimeksiantosuhde voi olla verotonta talkootyötä silloin, kun tehtävä liittyy läheisesti yhdistyksen omaan toimintaan ja työ suoritetaan ilman toimeksiantajan johtoa ja valvontaa. Tällaisia töitä ovat päätöksen korkeimman hallinto-oikeuden 1991-B-557 mukaan urheiluseurojen suorittamat urheilu- ja liikuntapaikkojen hoito-, valvonta- ja kunnossapitotyöt. Perusteluissaan korkein hallinto-oikeus totesi edellä mainittujen töiden liittyvän luonteeltaan läheisesti urheiluseurojen omaan toimintaan.

Sitä vastoin samassa päätöksessä palkaksi katsottiin pitkäkestoiseen toimeksiantosopimukseen perustuva mainosten jakelu samoin kuin ovi- ja järjestysmiestehtävistä kaupungin erilaisissa tilaisuuksissa saadut palkkiot.

Kokoavasti voidaan todeta, että talkootyöstä saatavaa korvausta pidetään palkkana silloin, kun

- työn tekee nimetty tai muutoin tehtävään ammattitaidon tai pätevyyden perusteella valikoitu henkilö
- korvaus perustuu käytettyyn aikaan
- työ ei liity toimeksi saaneen yhdistyksen omaan toimintaan
- työ on pitkäkestoista.

Verottoman talkootyön luonteeseen kuuluu:

- työn teettäjän johdon ja valvonnan puuttuminen
- palkkion ohjautuminen yhdistyksen sääntöjen mukaiseen toimintaan
- työn urakka- ja kertaluonteisuus.